

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

НАЦИОНАЛНИ ОКВИР КВАЛИФИКАЦИЈА **РЕФОРМА КОЈОЈ СМО ПОСВЕЋЕНИ**

Агенција за квалификације – повратак у будућност

проф. др Часлав Митровић

Директор Агенције за квалификације

НЕКАДА

Значајну улогу у развоју просвете, у овом периоду, одиграће Доситеј Обрадовић, који у августу 1807. године долази у Србију. Карађорђе га поставља за директора свих школа у Србији.

Пошто основна школа није могла да подмири новонастале друштвене потребе 1. 11. 1808. године у Београду се оснива Велика школа. Она није ни средња школа (гимназија), ни висока (универзитет), иако има елемената и једног и другог, већ је то била својеврсна стручна школа, оријентисана на образовање чиновника и јавних службеника.

У Кнежевини Србији су у то време постојале следеће врсте основних школа: **основне** (мушке и женске), **средње** (гимназије, полугимназије, реалка, гимназијске реалке, виша женска школа и богословија) и **виша** (Лицеј, односно касније Велика школа).

1843. године у Србији су постојале **143** основне школе у којима је било **4400** ученика, док је **1858.** било **344** основне школе (од тога **22** школе за женску децу) са укупно **11478** ученика. Школске **1869/70** било је **441** основна школа (од тога 39 женских) са укупно 23346 ученика (од тога 2438 ученица). У Србији је 1869/70 било укупно 550 учитеља, од тога 63 учитељице. Основне школе тог времена су биле углавном четворогодишње или мање.

Основне школе у Београду

У Београду су 1857/58 биле следеће основне школе, мушке: код Велике цркве (4 разреда, 244 ученика), на Теразијама (4 разреда, 131 ученик), на Дорћолу (3 разреда, 67 ученика), у Палилули (3 разреда, 25 ученика), на Врачару (3 разреда, 39 ученика), 505 ученика. Женске школе: код Велике цркве (3 разреда, 145 ученица) и на Теразијама (2 разреда, 113 ученица), 258 ученица. Постојала је и грчка основна школа при Великој цркви (4 разреда, 33 ученика). Укупно је било 796 ученика и ученица.

1862. године у Београду је било 5 мушких (код Велике школе, на Теразијама, Дорћолу, Палилули, Врачару) и 4 женске основне школе у којима је било 577 ученика и 383 ученице. Осим тога постојало је и 10 приватних школа у којима је било 199 ученица, то укупно даје 582 ученице и све заједно 1159 ученика и ученица. Исти број мушких и женских школа задржао се и 1863. године до оснивања јеврејске основне школе на Јалији, основане су тада мушка и женска основна школа за јеврејску децу.

1864. у Београду је у женским основним школама код Велике цркве и на Теразијама додат и пети разред. 1865. године било је 6 мушких (код Велике цркве, на Теразијама, на Дорћолу, на Врачару, у Палилули и Јалији) у којима је радило 14 учитеља, било је 610 ученика. Било је 6 женских школа (код Велике цркве, Теразије, Дорћол, Врачар, Палилула, Јалија).

1866. године било је 6 мушких и 6 женских основних школа у којима је било 13 учитеља и 10 учитељица. Укупно је било 1495 ученика, од тога 642 ученице. Школску годину је завршило 1138 ученика, од тога 521 ученица.

Тренд раста броја школа и броја ученика се наставља, тако да је 1868/69 било 14 основних школа у Београду, 7 мушких и 7 женских, 15 учитеља и 13 учитељица. Укупно је било 1408 уписаних ученика, а школску годину је завршило 1193 ученика.

Школске 1869/70 било је 15 основних школа (7 мушких и 8 женских), 15 учитеља и 14 учитељица, 1442 уписаних ученика и 1318 оних који су завршили школску годину.

Полугимназије и гимназија

1843. у полугимназијама (у Шапцу, Неготину и Чачку) било је 43 ученика, док је 1858. у полугимназијама (у Крагујевцу, Шапцу и Неготину) било 507 ученика.

У гимназији у Београду било је 1843. 195 ученика, а школске 1857/58 било је 458 ученика.

Законска регулатива

Школски систем био је регулисан законима, међу којима су најзначајнији:

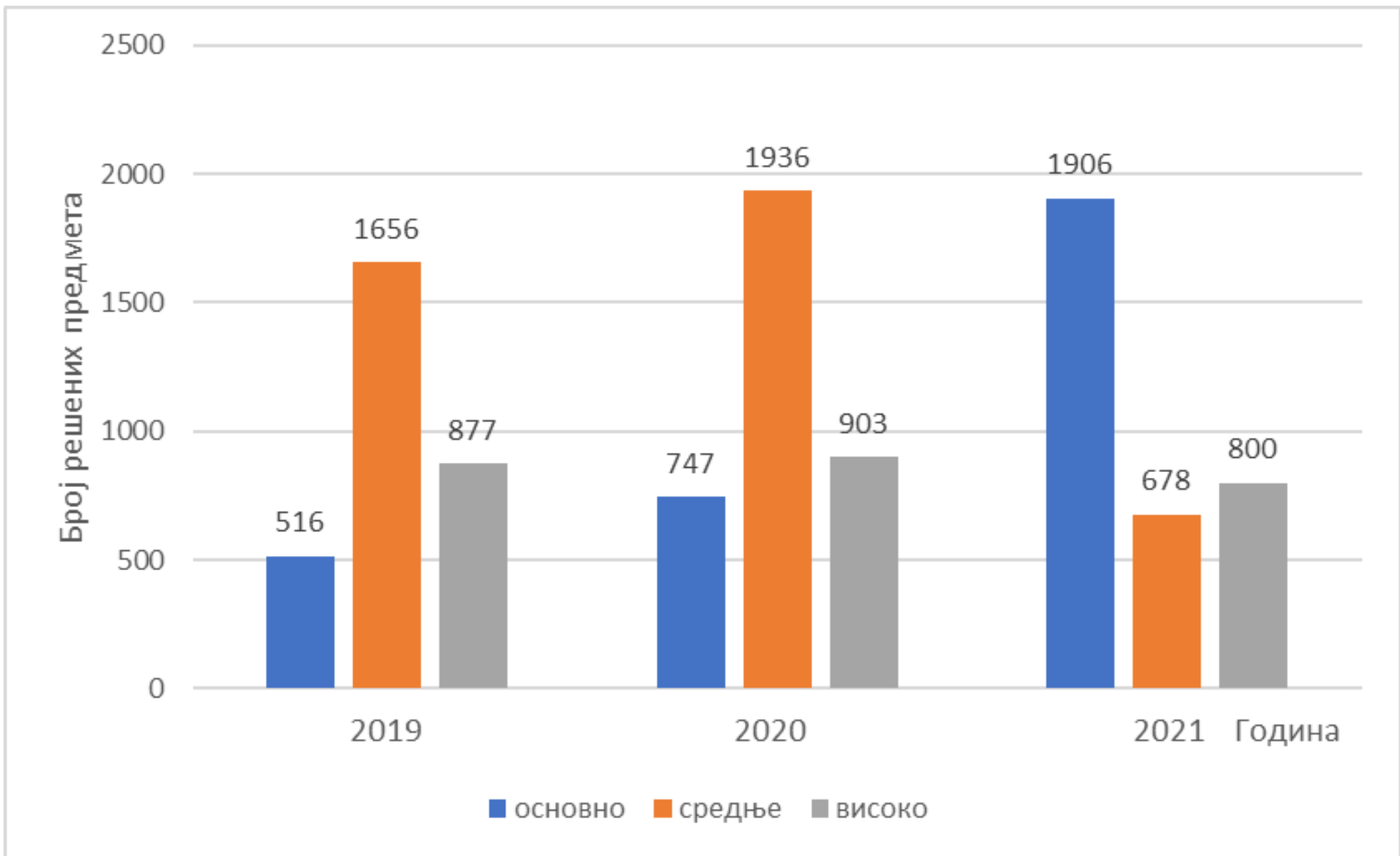
- „Устројеније јавног училишта наставленија“ од 23. септембра 1844. године. После доношења првог Закона о школама, у основним школама више није учило само читање, писање и рачун, већ и науке као што су: историја, земљопис и природне науке.
- „Устројеније девојачких училишта“ од 3. јула 1846, „Устројеније Књажеско-Србске гимназије“ од 15. септембра 1853
- „Устројеније Књажеско-Србског Лицеја“ такође од 15. септембра 1853,
- „Устројеније основни школа у Књажеству Србији“ од 22. августа 1857.

По доласку кнеза Михаила на власт закони се настављају:

- Закон о устројству основних школа 11. септембра 1863,
- Закон о устројству више женске школе 17. јуна 1863,
- Закон о устројству гимназија 16. септембра 1863, Закон о устројству реалке 9. јуна 1865,
- Закон о уређењу учитељске школе 5. октобра 1870,
- Закон о устројству велике школе (Академије) 24. септембра 1863.

ДАНАС

У календарској 2020. години у Републици Србији на свим високошколским установама и на свим нивоима студија дипломирао је **41 331** студент.

Од укупног броја дипломираних студената **16 488** или **39,9%** су мушкарци, а **24 843** или **60,1%** су жене.

На државним и приватним универзитетима укупно је дипломирало **32.680** студената – од тога **78,9%** или **25.794** студента дипломирало је на државним, а **21,1%** или **6.886** студената на приватним факултетима.

На високим струковним државним и приватним школама дипломирао је **8.651** студената – од тога **86,6%** на државним високим школама, а **13,4%** студената на приватним.

Посматрано према начину финансирања студија, од укупног броја дипломираних студената **39%** су корисници буџета, **44%** су самофинансирајући студенти и **17%** су на буџету и самофинансирању.

ПОВРАТАК У БУДУЋНОСТ

ХВАЛА НА ПАЖЊИ